

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izločijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljno pošilja naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabilo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . K 22.— | Četrto leta . . . K 5-50
Pol leta . . . „ 11.— | En mesec . . . „ 1-90

Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . K 25.— | Četrto leta . . . K 6-50
Pol leta . . . „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naročba se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravištvo „Slovenskega Naroda“.

Protestni shod.

Ivrševalni odbor narodno-napredne stranke je sklenil, sklicati na prihodnjo nedeljo, dne 6. julija v Ljubljano protestni shod, na kateri shod so vabljeni somišljeniki iz cele dežele.

Povod temu shodu nečuvene dogodbe v deželni zboru, vsled katerih je osrednja vlada zaključila zasedanje dež. zbora, dogodbe, katere je sicer povzročila ožja klika dr. Šusteršiča, za katere pa je odgovorna cela klerikalna stranka.

Nameravani protestni shod mora biti kar mogoče sijajna ter impozantna manifestacija narodno-napredne stranke zoper škandale, ki jih je uprizorila klerikalna stranka v deželni zboru, in mogočen protest proti predrznosti in nasilnosti ljudskih sleparjev.

Klerikalna stranka je doslej vedno

načeloma obsojala vsako obstrukcijo kot nedopustno, kot nasprotje parlamentarizma in kot škodljivo ljudskih koristi. Posebno slovesno je ta stranka obsodila vsako obstrukcijo v volilnem oklicu, ki ga je izdala povodom zadnjih državnoborskih volitev in ki je bil natisnjen v »Slovenec« dne 17. novembra 1900.

Tista stranka, ki je 17. nov. 1900 v veleoficialnem oklicu načeloma in z največjim ogorčenjem obsojala vsako obstrukcijo, je sedaj potepala in popljuvala to svojo načelo in je začela obstrukcijo, ne da bi za to imela le najmanjši vzrok.

Vsled zaključenja deželnozbornskega zasedanja je vsa dežela silno oškodovana. Prebivalstvo potrebuje za svoje gospodarstvo trajni vir deželne zakonodaje in pričakuje od deželnega zbora izboljšanja svojega položaja, a klerikalci so to preprečili.

Nameravani protestni shod je zategadelj največjega pomena za vso deželo.

Dežela mora protestovati proti temu, da so klerikalni sleparji onemogočili vsako delovanje deželnega zbora ter so namesto, da bi izpolnili svojo dolžnost, onemogočili vsako delovanje.

Protestovati mora proti temu, da hočejo klerikalci, ker nimajo v deželni zboru večine, s silo in s terorizmom primorati druge poslance, da se jim pokore.

Protestovati mora proti temu, da ti ljudski sleparji, ki sede kot kmetski zastopniki v deželni zboru, uganjajo v deželni parlamentu škandale, kakršni se še nikjer niso primerili in da z najpodlejšimi psovkami obsipajo cele stanovne.

Klerikalci so s svojim nastopom storili celi deželi velikansko škodo, osmešili parlamentarizem in grešili proti najvažnejšim intere-

som ljudstva, sedaj pa še kakor pravi sleparji to na Dunaju taje, s čimur se v Ljubljani ponašajo.

Pričakujemo, da se somišljeniki odzovejo vabilu izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke v kar največjem številu, da bo protestni shod čim najbolj impozanten ter dokaz, da vse razsodno prebivalstvo kranjske kronovine z ogorčenjem obsoja pobalinstva in nasilstva Šusteršičeve klike.

Hrvatska nagodba.

Zagreb, 27. jun. 1902.

II.

S svojim sistemom je dospel grof Khuen do tega, da že več let vlada v budgetu deficit. Od vseh strani se je obkolil z elementi, ki so mu na videz vdani in privrženi, vsi so, bodisi na kateremkoli mestu, slabi sluge svojega gospodarja, pripravljeni tudi brez zapovedi učiniti največjo brez zakonitost in krivico, a da tak aparat dela brez pretrganja, treba ga je marljivo mazati in nagraditi. To se godi seveda na najrazličnejše načine, bodisi s protekcijo v organizmu, bodisi tajno s korupcijo, na vsak način mora biti za to sredstev. No, ko se je enkrat s tem začelo, potem ne more ali bolje ne sme več ustavljati na tem potu, kajti tak material, ko začuti, da se nima ničesa več nadjati, začne obračati hrbet. Da mu se to ne pripeti, je bil grof Khuen primoran, ko niti zaklade niti blagajniški preostanki ne morejo dati, česar nimajo, da si potom finančne nagodbe zagotovi 2—3 milijonov kron na leto, da bi bilo nadalje mogoče vršiti častito misijo na Hrvaškem. Zlepa Madjari ne dajo, pač pa bi radi celo s silo znižali odstotek, in bilo bi preveč neverjetno, da tako nenadoma brez drugega povoda izide nuncij v formi, v kakršni je ravnokar izišel. Povod moral bi se najti v tem, da so bili v regnikolarnem odboru predlagane še mnogo dalje segajoče za-

hteve, tako da se pač tudi ti ne bodo zdele Madjarom prestrašne. Take zahteve so mogle iziti samo iz opozicije, pa ker je za tedaj (1897) izjavila koalirana opozicija da noče sodelovati v regnikolarni deputaciji, izagitaran je dr. Frank, da naj on, ako je naslednik Starčevića v vodstvu mase, vzame nase to breme. On se je tega oprijel in tako je izišel zraven njegovega posebnega nuncija (1899), ki kulminira v zahtevi finančne samostalnosti, tudi prvi nuncij madjarskega odbora s sličnimi zahtevami, ki so v letošnjem nunciju pogrete in deloma bolje pointirane.

Ta Khuenov »šahzug« je bil gotovo priskrbljen od madjarske strani, tembolj, ker on s tem ni ničesar takega storil, razun da je imitiral taktiko samih Madjarov napram kroni in avstrijski državni polovici.

Nekaj vsled tega, a drugo zato, ker Madjarom konvenira status quo, hotečim nemoteno še tudi v nadalje sesati in eksploatirati Hrvatsko, a morejo se tudi pro forma izgovarjati na neurejene odnose napram Cislitavi; vse je ostalo pri starem in neurejeno.

Povodom obnove odbora po novih volitvah sicer koalicija fuzija ni preklala odklonitve, volitve v regnikolarni odbor, izvoljen je vanj njen član dr. Vrbanič, ki je istotako izdelal posebni votum, s katerim na koncilijanten način razpravlja žaljenja Madjarske napram Hrvaški, konkurira z nuncijem vladne stranke, a z zahtevo po finančni samostojnosti se zлага z nuncijem Frankovim. Frankov poseben nuncij to pot ni obelodanjen, a govori se, da se to ne stori na izrečni sklep odbora, ker da bi obelodanjenje tega nuncija bilo pripravno, poroditi v Hrvaški revolucijonarni preobrat. Na dlani je, kako smešna je ta trditve, kajti na Hrvaškem je vse tako pobito duševno in moralno, da nihče več niti ne reagira na največje brutalnosti in protipostavnosti, kamoli, da bi se

LISTEK

Kralj na Betajnovi.

Drama v treh dejanjih. — Spisal Ivan Cankar. Ljubljana 1902. Založil L. Schwentner.

I.

Pravkar sem prečital to tretje Cankarjevo dramatično delo. Pod neposrednim dojemom se lotevam, da napišem nekaj misli in očrtam čustva, ki me navdajajo.

In takoj naj povem, da je dojem te drame mogočen, porazen. To je tragika, ki ubija! Noč je povsod in zaman se oziram po malem žarku vesele nade. Vtisk imam, da sem vžival pristen umotvor, ki imponira, a ljubiti ga ni možno.

Drama ima namen, da se igra. Ali — da bi se ta drama vprizorila na odru? Da bi se igrala večkrat, je naravnost izključeno. — Zdi se mi, da bi se ji s tem ne izkazala nikaka usluga. Ali — saj Cankar na gledališče niti mislil ni. Pod drobnogledom iz parterja in lož bi se videlo marsikaj, kar nas pri čitanju navdušuje ali vsaj tragično pretrese, naravnost nemožno, morda celo smešno, gotovo pa nenaravno in v življenju še ne videno in ne slišano.

Vzemite na pr. prizor na str. 38. »Vagabund« Maks — ponesrečeni študent

— sluti, da je fabrikant Jožef Kantor — Nietzschejev »nadčlovek« s kmetov — zadavil bratranca, Martina Kantorja. Maks sedi v gostilni s svojim propalim očetom Krncem — tudi tega je uničil fabrikant — in pravi: . . . Umoril ga je, oče, in jaz sam Vam pokažem, kako ga je zadavil. Poglejte mu v obraz, kadar pride . . . Kadar pride, mu pogledam v obraz . . . v obraz mu pogledam, oče, in stopim predenj in ga pozdravim —

(Na levi se duri odpro, vstopi Kantor, smeje, v suknji, klobuk na glavi v naročju Franceljna, ki ima v rokah njegovo palico.)

Maks (vstane in se okrene) — morivec!

Kantor izpusti otroka, omahne za korak proti durim, kakor v sanjah ječaja: Kdo si?

In sedaj ga Maks sugestivno prisili, da ponovi vse priprave za umor Martina Kantorja ter končno plane na namišljenega bratranca — Krnca — ter ga hoče zadaviti. V hipu, ko davljeni Krnec zakriči, ga Maks prebudi . . . Kantor pa se naglo otrese »sanje« ter se začne igrati s sinčkom Franceljem . . .

Kako naj se ta prizor igra, — kje je igralec s toliko umetnostjo, da doseže pri občinstvu nameravani učinek ter da se ne oglasi z balkonom, galerij in pa tudi od drugod — krohot? —

In pa ta kontrakt med sugeriranim davljenjem ter nedolžno, idilično igro z otrokom! Prenagel, prebrutalen je! —

Nekdo je rekel, da bi »Kralja v Betajnovi« ne bilo, ako bi Cankar ne bil čital prej Ibsenovih »Strahov« in Nietzschejevih del. Gotovo se kaže prav v tej drami vpliv Ibsena in Nietzscheja marsikje, saj bi mogel človek zasledovati v vrsti Cankarjevih spisov celo njegovo lektiro. Kakor izpreminja svoje berilo, tako se izpreminjajo tudi ideje v njegovih spisih in njih smer. Začel je ruskim realizmom, ljubil drastično in brutalnost, opisoval ljubo in nag greh, a kmalu se je izpremenil, postal novoromantik in celo simbolističen dekadent.

Brutalnost življenja projicira rad na romantične duše; sanjače, v strahove in v pomembnost sanj verujoča nezna bitja posaja v milieu pretirane surovosti. Pretirava pa na obe strani, na dobro in na slabo. Ti njegovi zločinci so velikani v svojih sredstvih in ciljih, — ti njegovi plemenitniki pa so rahli, mehki in nežni kot krila metulja! Čudovito pa je, s koliko umetnostjo zna Cankar vse velikanske neverjetnosti napolniti z življenjem, kako zna oviti vse te nenaravnosti s pristnim poetičnim občutjem! Da, Cankar je mojstrski stilist, in njegov jezik je sugestiv, briljanten. Samo radi teh dveh vrlin mu gre mesto med prvimi beletristi

Filozofija te drame temelji na Nietzscheizmu. Le kar je močno, zdravo in brezobzirno, ima pravico do obstanka; vse drugo se mora umakniti. Moč je nad pravico! Moč energije in volje na poštenjem! Tak nadčlovek junak v zločinstvu, gigant v neizbirčnosti sredstev ter v svoji brezobzirni energiji, je Kantor. Izreden, menda nemogoč značaj. Vsaj v kulturni Evropi bi mogel živeti tak človek k večjemu za omreženim ozidjem ječe. V drami pa je kralj v svoji srenji, prvak med sovaščani in kandidat za poslaniški mandat. Ta Kantor, do skrajnosti nesimpatična oseba, je junak drame!

Nad glavo sanjača Maksa pa je razlil Cankar ves sij suverenega vagabundstva. Genialni vagabundi, ki ničesar ne delajo, nego le kritikujejo, zasledujejo svoje nasprotnike s svojim sovraštvom, so Cankarju najljubši. Ti revolucionarski lenuhi so mu vzorniki; delavni, resni možje, skrbeči za svoj napredek in blagostan, pa ostudni filistri.

Tako sta normalnim ljudem nesimpatični glavni osebi: Kantor in Maks. Nesimpatična postane s tem vsa drama. Nesimpatičen umotvor pa gledalcu ne do naša vžitka, a tudi umetnik nima od takega dela nikake koristi.

Kaj naj še rečem? Da je tista pozabljena puška prav neroden gledališki rekvizit, ki pa igra nezasluženo imenitno

kdo dvignil na kakršnikoli, pa bodisi tudi najbolj zaslovljen nuncij. Z druge strani je opravičeno vprašati, ali je pa tudi istina, kar Frank pravi, ali ni istina. Ako ni istina, lahko ga je pobiti s samo veščino, ako je istina, s kakšno pretvezo se krati javnosti zvedeti zanjo? A z druge strani opravičeno je tudi vprašanje, zakaj dr. Frank sam ne da tiskati svojega posebnega nuncija? To je njegova dolžnost tudi v kljub zabranitvi odborovi, ker s to zabranitvijo hoče odbor nekaj potlačiti, česar bi on kot patriot ne bi smel pustiti potlačiti. Kdor je pripravljen se dati kamenjati za narodno stvar, kakor je on to enkrat o sebi napisal, ta bi tem preje moral obelodaniti svoj spis, zaradi česar bi mu niti las ne padel z glave.

Toda ljudje, ki poznajo tako naše ljudi kakor tudi razmere, pravijo, da je s tem nuncijem dr. Franka posebna pripovedka, in da ta nuncij sploh ne bo videl luči sveta, a kaj je resničnega na stvari, bomo videli. Njegov nastop v prvem odboru je preveč dregnil v oči Madjarom, ki so baje vsi razlagali ta nastop z onim, kar smo navedli malo višje ter da mu ne pripisujejo posebne važnosti, češ, da za njim nihče ne stoji. Nastop Urbančev je imel popraviti ta vtis, imel je dokazati, da v ljudstvu živi zahteva za popolno finančno samostanost, a s tem obenem podpreti zahtevo vladnega nuncija.

Dočim so se naši domači piškurji tako pričakali, poročale so madjarske novine očitno in glasno, da je zaman ves trud s hrvatske strani. Madjarska da ne more in neče niti za joto popustiti, za Hrvatsko da daje celo več nego je potreba in nego bi z ozirom na svoje potrebe dajati smela, a da bo ironija še večja, dokazovale so z emfazo, kako neutemeljeno je s hrvatske strani se pritoževati na Madjarsko, ko postopoma Madjarska po postavah, ki so sklenjeni s sodelovanjem hrvatskih zastopnikov, in kar Madjarska dela, dela vse v sporazumljenju s hrvatsko vlado. Ako Vam ni prav, sami ste krivi — tako pravijo.

In s popolno pravico! Mesto da opravljamo svoje posle doma, da se jačimo in organizujemo, da vsako podrobnost obračamo zase in v svojo korist, da začnemo ono svoje demoralizirano društvo poštenih ter podvojeno odстранjujemo in pobijamo ono pauperiziranje, oziramo se vedno po drugih in za druge. Tudi niso regnikolarne deputacije mesto, kjer se dela finančna samostanost. Taka samostanost se dela v narodu, a zunaj se ne dela z nikakimi nunciji, temuž z ustvarjenjem pogojev za ekonomsko življenje. Komur krojijo drugi hlače, ta jih nosi tudi po tujem kroju.

Kogar Pešta eksploatira, Rim zatelebuje in Dunaj za nos vodi, ta ni sam svoj in niti ne bo, dokler se vsega tega ne otrese. A to bi bilo silno, nedogledno delo, za koje je komaj volje in razuma v narodu, kjer nikakor nočejo zrak zdravejšega shvatanja o lastnem položaju. Kadar Khuen doseže vrhunec za vzdrževanje svojega nesrečnega madjarofilskega sistema, ker vlogo usode. Kaj bi se zgodilo, ako bi Brnot puške slučajno ne pozabil?

In ti sodniki! Na Slovenskem takih sodnikov ni. Satira na sodnike s takimi sredstvi se ne more posrečiti, ker je preveč — drastična. Izvrstno je naslikano občutje strahu in napetega pričakovanja katastrofe v II. dejanju, kjer je cela niz krasnih prizorov. Tretje dejanje pa je iznova mučno, nenaravno in skranje nesimpatično. Konec je nesrečen. Da bi vzlic vsem očitnim dokazom ne zaprli Kantorja, da bi vklenjali Franca, dasi vsa vas in vsa Kantorjeva družina ve, kdo je morilec, je v Evropi nemogoče. Končni prizor je efekten, a zapušča vtisk gnusa, katerega poveča še Franca s tem, da nese — kakor kakemu beraču — svojemu nedolžnemu ženinu na ulico kozarec vina.

O drugih malenkostih ne govorim. Dejstvo je, da je ideja drame nesimpatična in surova, da sta glavni osebi odurni, in da zato vzlic vsem krasotam sloga, imenitni karakterizaciji in duhovitim mislim drama čitatelja in gledalca ne more zadovoljiti. Umotvora, ki pa odbija in vzbuja odvrtna čustva, ne gre vprijarjati.

Ali najnovejša Cankarjeva drama je vendarle prezanimivo berilo polno lepot in tudi resnic, zato to knjigo vsakomur toplo priporočamo.

mu bodo to tudi dali Madjari v svojem interesu, se bomo mi veselili, kakor da je narodna politika slavila uspeh. Mesto da pretrgamo z njimi nesrečni ta finančni odnosi, izginjali bomo veselo i v nadalje v kajem zagrljaju — brače.

Verus.

V Ljubljani, 30. junija. Koerber in Széll.

Madjari ne morejo razumeti, odkod si je vzel Koerber toliko poguma, da se je uprl ogrski hegemoniji ter da noče sprejeti nagodbe pod pogoji, katere diktira ogrska vlada. Doslej so namreč vedno Madjari narekali, avstrijska vlada pa je podpisala. Madjari mislijo, da smejo že po ustavi zahtevati, da jim Avstrija v vsem odnehuje. Zato se razmere med Ogrsko in Avstrijo vedno bolj poostrujejo. Bržčas bosta žrtva nastale krize Koerber in Széll. To se sedaj še ne zgodi, ali v avgustu ali v septembru se mora odločiti, ako ministrska predsednika izjavita, da se ne pogajata več. Takrat izroči Koerber svojo demisijo, a avstrijska javnost bo zahtevala, da stori isto tudi Széll, kajti trumfa Széll s svojo trmoglavostjo ne sme doživeti na škodo Avstrije. Ako pa odstopi Koerber, tudi njegov naslednik ne bo smel odnehati Ogrski, sicer se ne bo mogel vzdržati. Vse parlamentarne stranke skoraj so edine v tem, da je Koerberjevo stališče pravično in neizpremenljivo. Padec Koerberja provzroči tudi padec Szélla.

Iz vsenemške družbe.

Vsenemci so se proglasili dolgo kot najčistejša, najvzornjša stranka, ki ima v svoji sredi le poštenjake in neomadeževane značaje. Zadnji meseci pa so dokazali, da stranka, v kateri je bil Wolf vodja in kjer je Schönerer bog, tudi ni brez blata. Afera Schalk Wolfova je dvignila mnogo prahu ter razkrinkala vse nemške značaje. Sedaj pa imajo novo afero — Herzoga, ki je tudi državni poslanec in ki je bil dolgo vrsto let najintimnejši prijatelj Wolfa in Schönererja. Tudi tega so razkrinkali kot moža najnižje kvalitete. Na raznih shodih, v mnogih listih in tudi v parlamentu se mu je očitalo, da je denunciant in lažnivec. Dunajska »Arbeiter-Zeitung« ga je z nešteti napadi prisilila, da jo je Herzog končno tožil, a uredništvo je pred sodiščem dokazalo, da je Herzog res opetovano lažnivo denunciral ter naznanil celo svojo bivšo nevesto, da je hotela siloma odstraniti posledice njegove ljubezni. Herzoga k razpravi ni bilo, a prišle so pričbe, ki so s pismi in drugače neovržno dokazale, da je Herzog neznačajan ovaduh in lažnivec, ki bi moral že davno izginiti s političnega površja, ako bi ga ne bil branil Wolf v svojem listu. Ali sedaj izjavlja tudi »Ostdeutsche Rundschau«, da ga ne more braniti več. Tudi Herzog je padel, Vsenemci pa imajo zopet en škandal več.

Trozveza obnovljena.

Iz Berolina se poroča, da sa je trozveza neizpremenjeno obnovila ter da so pogodbo v soboto podpisali državni kancelar grof Bülow, avstro-ogrski poslanik grof Szögyeny-Marich in italijanski poslanik grof Lanza. »Preigrani klavir« se torej še ne postavi v kot, nego se postavi z novo častjo tja, kamor zahtevajo Nemci in Madjari, ki so obnovitve trozveze seveda veseli. Dvajset let že obstoja ta iznajdba Bismarckova, ki ima namen jamčiti za evropski mir, v resnici pa nalaga naši državi ogromnih žrtev ter pospešuje nemštvo. Ves odpor Slovanov je bil brezuspešen, Bülow je znal pridobiti Prinettija in Goluchowskega.

Najnovejše politične vesti.

Gornjeavstrijski deželni zbor je sprejel proračun deželnega zaklada v znesku 3,012,100 K. — Tirolski deželni zbor je izvolil v deželni odbor 4 Nemce in 2 Italijana. Avtonomni odsek si je izvolil za predsednika dr. Kathreina. — Alkoholni davek hoče vpeljati italijanska zbornica. Vlada se je izrekla proti predlogu. — Državni dolg 106 milijonov si je najela Bolgarska pri ruski in francoski državni banki. — Nove kitajske vstaje je provzročilo iztirjavanje vojne odškodnine. V Tien Kahao so vstali razdajali angleško-ameriško nasebino ter enega misijonarja umorili. — Rumunski kralj Karol pride v začetku avgusta obiskat cesarja Franca Josefa v Išč. —

Pomiloščenje političnih ujetnikov s Filipin, tudi Aquinaldota, je sklenil senat v Washingtonu. — Švedsko ministrstvo je podalo odstavko. Kralj je poveril bivšega premir-ministra Bostroma, da sestavi novo ministrstvo. — Vohunstva sumljivega človeka so prijeli v Mauxu na Francoskem. Baje je to pruski častnik Latter. — Bivši turški generalni konzul v Genuvi baron Richthofen je izgnan iz mesta. — Črnogorski knez Nikita pride v kratkem v Sofijo, da vrne obisk bolgarskega kneza še iz leta 1898. Iz Sofije potuje potem v Carigrad. — Razpuščen mestni zastop. Mestni zastop v Stanislavi je razpuščen zaradi protesta zoper govor nemškega cesarja v Marienburgu.

Dopisi.

Iz Idrije. Za letošnjo sokolsko slavnost v Idriji vlada v vseh krogih največje zanimanje. In veselo dejstvo je to, da v slovenskem narodu še ni izgubilo sokolstvo one privlačne sile, ki jo ima od prvega svojega začetka. Sosebno pa v zadnjih letih, odkar se je slovensko sokolstvo prerodilo, vzbujajo sokolske slavnosti največjo pozornost in one so najbolj obiskane izmed vseh narodnih priredb. Zanesljivo upamo, da se tudi letos zbere v Idriji vse slovensko sokolstvo, da tako z mogočnim nastopom pokaže slovenskemu narodu, da ono razume svojo vzvišeno sokolsko nalogo, da nevzdržno speje po trnjevem potu do težko dosežene cilja sokolske ideje. To pa dokaže le z lepo javno telovadbo in odbor idrijskega »Sokola« stori vse, da se izvrši ista dostojno slovenskemu sokolstvu in ne bo se plašil tudi največjih denarnih žrtev. Dolžnost naših sokolskih društev pa je, da pošljejo kolikor možno največ telovadcev na telovadišče in s tem pokažejo, da jim je na srcu nadaljni uspešni razvoj sokolstva med slovenskim narodom, kateremu je ideja sokolska neprigledne koristi in največjega pomena za njegov obstoj, ker le zdrav in krepek narod je sposoben braniti samega sebe. Pa tudi druge točke vsporeda nudile bodo zbranemu narodu največ užitka. Sosebno velika narodna veselica na »Zemlji« bo poleg javne telovadbe najlepša točka vsporeda. Pevske točke na tej veselici izvaja pevski zbor slavne »Čitalnice« in slavnega delavskega bralnega društva, godbene pa tukajšnja izvrstna c. kr. rudniška godba. Mladina pa bo v plesu našla gotovo svojo največjo zabavo. V predvečer slavnosti oskrbi slavnostno predstavo v c. kr. rudniškem gledališču tukajšnje slavno dramatično društvo. Vsa idrijska narodna društva so se združila in zastavijo vse moči, da se ta slavnost izvrši kar najlepše in ostane vsakemu udeležniku v najprijetnejšem spominu. Za to redko slavnost naročili so se lepi slavnostni znaki in spominske kolajne. Natančnejše vspored in vabila razpošljejo se ta (prihodnji) teden. Vabimo vse brate »Sokole« in prijatelje sokolske ideje širom slovenske domovine kar najpristrčneje k našemu prazniku! Na veselo svidenje v Idriji dne 20. julija! Na zdar!

Slovenskim abiturijentom.

Približal se je čas, ko se ima odločiti marsikateri abiturijent za oni važen korak v življenje, ki mu biti ima prvi in merodajen na poti do njegovega poklica. Med mnogimi pomisleki, ki motijo osebnost slovenskega dijaka ob določevanju njegovega bodočega stanu, stojita si v posebno ostrem nasprotju — na eni strani ponos ter iskrena ljubezen do svojega naroda, kojemu pomagati in žrtvovati vse, je bistven sklep čistega slovenskega značaja, — a na drugi strani zlasti osebno gmotno slabo stanje.

Olajšati slovenskemu dijaštvu to težko odločitev ter pomagati mu na poti do njegovih narodnih in socialnih ciljev, je bila že dolgo resna skrb naše domovine, ki je čutila živo potrebo po narodnem razumilstvu ter krepkem vodstvu. Dolgo vrsto let obstojajo v drugih vseučilišnih mestih dijaška društva z lepim namenom, pomagati potrebnemu slovenskemu dijaku ter mu svetovati črez vsakdanja življenjska vprašanja, biti mu veran prijatelj in svetovalec v stremljenju za stavljenimi si smotri. — Potrebo po takem društvu čuteč, ustanovili smo tudi v Pragi društvo z enakim namenom, reševati označeno nalogo napram vsem Slovincem, ki prihajajo učit in pripravljat se za svoj bodoči poklic med vzgledne nam brate Čehe. Ob pomoči raznih podpornih društev, so-

sebno »Podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi« ter mnogih drugih naklonjenih nam čeških društev, kakor tudi ob splošni nam naklonjenosti češkega razumnštva, dana je vsakemu slovenskemu dijaku, tudi najrevnejšemu, ugodna prilika, izobraziti se brez velikih življenjskih skrbi po vzorih širšega slovanskega duha. — Cesar se učimo drugod v sovraštvo od strani neprijaznih nam tujcev, imamo tu v svojem, čistem slovanskem duhu tako lepo izraženo, da nas s silo uči in bodri vsak čut ukaželjne narave. Praga je pač tip prodirajoče slovanske kulture, koja je podčrtala v njej vsako zgodovinsko črtico s krvjo in napredkom; omenjamo naj le vzgledno narodno gospodarsko stanje, trgovino in cvetočo obrt, — a na drugi strani umetnost, glasbo, slikarstvo itd.

Vsled tega vabimo najtopleje svoje bodoče tovariše v Prago ter prosimo, da se obračajo glede informacij do podpisane odbora društva »Ilirija«, koji si je postavil nalogo, stati tudi v počitnicah tovarišem abiturijentom v vsem z odkritosrčnimi nasveti na strani ter preskrbeti ob morebitnem prihodu vse potrebno po želji posameznikov.

Za čas počitnic (od 1. julija do 1. okt.) prosimo, da bi naslovljali pisma na sledeče člane:

Evgen Sajovic, pravnik, Kranj — Kranjsko. Julijan Pavliček, pravnik, Bovec — Primorsko. Miloš Meža, pravnik, Velenje — Spodnje Štajersko.

Razen navedenih dajejo radevolje tudi ostali člani društva »Ilirija« zaželjena pojasnila.

Z bratskim pozdravom!

Za odbor:

Jul. Pavliček m./p. Evg. Sajovic m./p.
t. č. tajnik. t. č. predsednik.

Izpred sodišča.

Gospod deželnosodni nadsvetnik Fon je predsedoval v petek tudi sledečim bolj zanimivim obravnavam deželne sodnije:

1. »Šnajdfrede«. 19. majnika so se fantje v Ribnem (Gorenjsko) napili. Kakor je to že navada, so se pričeli pričkat, v šali ruvati in psovati in končno v resnosti klofutati. Zidar Jakob Kumerdaj iz Ribnega, dolg in močan Gorenjec, je skočil med fantine in vzel posestnikovemu sinu Janezu Krsniku »šnajdfrede« s klobuka. Znano je, da ni hujega za gorskega fantina, kakor če mu vzame kdo peresa, katera imajo izkazati njegovo fantovsko korajžo. Naravno torej, da je bil i Krsnik hudo razburjen. Ker pa je Kumerdaj veliko večji in močnejši, je skočil Krsnik z nožem nanj, ga sunil silovito v levo pleče in ga nevarno poškodoval. Potem je nastal kmalu mir. Pri včerajšnji obravnavi je bil Krsnik hudodelstva težke telesne poškodbe spoznan krivim in obsojen na tri mesece težke ječe. Plačal bode tudi troške in odškodnino.

2. »Dolgoprstič«. Na obtožni klopi sedi batarja sin Tonček Skok p.d. »Martinov« iz okolice Mengša; fant je sedaj »skalanir« in že predkaznovan. V noči na 29. septembra so hlapci nekega lesnega trgovca pripeljali »švelerje« v Domžale. Toženec, ki se je mudil takrat ravno v Domžalah, se jim je približal ter se izkazal prav posebno prijaznega. Pokazal jim je hlev in pomagal pod streho spraviti. Potem so se zopet v gostilni pri Matičiču videli. Pri jedi mizi so sedeli domači fantini, pri drugi pa hlapci. Ti so dali za nekaj pijače. Ko so fantini odšli, se je vsedel toženec k mizi hlapcev. Videl je pri tej priliki, ko je dal jeden hlapec svojemu tovarišu petak. Prvi hlapec je šel kmalu nato spat. V hlevu ležeč je slišal toženca, ki je za njim prišel in se poleg njega ulegel. Zadnji hlapec je pa v krčmi na mizi zadremal. Gostilničar je še videl, da ga — toženec prav iskreno objema, da pa stika pri tem v njegovi obleki. In res — drugi dan so videli hlapci, da jim manjkajo denarnice z denarjem. Hlapcu Čednjaku je bila ukradena denarnica s 6 K, Vončini listnica z 80 K in Pavšiču mošnjica s 7 K in nekaj vinarjev. Sum je padel precej na prijaznega toženca. Ta je kupil pri nekem »štantu« na semenju nov mošnjček, vrzel starega proč in zapravljal tako lahko »zaslužene« kronce. Ko so ga prijeli, je imel le kakih 30 K. Toženec je vse tajil. Pomagalo pa mu ni nič, bil je obsojen na 10 mesecev težke ječe s postom in trdim ležiščem na mesec ter na plačilo troškov in odškodnine.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. junija.

— **Osebnosti.** Železniški višji oficial gosp. Josip Mazi v Ljubljani je imenovan inšpektorjem. — Cand. mec. Pavel Kobler je napravil na dunajski tehniki inženjski izpit.

— **Občinski svet Ljubljanski** ima jutri ob 6. uri popoldne sejo. Na dnevnem redu so poročila o razpisu službe pisarniškega praktikanta; službe elektrar-

niškega knjigovodskega asistenta eventualno knjigovodskega praktikanta in o podelitvi službe magistratnega konceptnega pristava; o prošnji mestne hranilnice glede določevanja obrestne mere pri eskomptovanju menic in pri zastavi vrednostnih papirjev; o izbrisu služnosti na Trnovskih partijskih ilovico kopati; o poročilu mestnega pravnega zastopnika glede služnostnega bremena na hiši, ki jo je mestna občina kupila od Ivana Jermana; o dveh ponudbah za nakup neke parcele na Golovcu; o ponudbi Josipa Javornika za odkup njegovega zemljišča ob Domobranski cesti; o prošnji »c. kr. zemljepisne družbe« na Dunaju, da bi mestna občina postala nje član; glede odstopa sveta, oziroma naprave hodnika pred ograjo evangelijske cerkve na Marije Terezije cesti; o računskem sklepu in o bilanci amortizacijskega zaklada mestnega loterijskega posojila za leto 1901 potem o glavni bilanci mestnega loterijskega posojila in o računu o anuitetah ter dobičku in izgubi tega posojila za l. 1901; o prizivu Emilije Poppove glede odstranitve nove ograje ob Dolenjski cesti; o zavezi mestne občine nasproti c. kr. vojnemu erarju glede načina zazidavanja v okolici bodočega vojaškega preskrbovališča na severni strani južne železnice; o parcelaciji posestva kongregacije sv. Vincenca Pavlanskega; glede pokritja stebričev na stolpu na gradu; o pogodbi o prejemanju električnega toka; o prošnji v zadevi oddaje električnega toka v motorične namene in o raznih dopisih v zadevi potresnega posojila.

— **Uradništvo in dr. Šusteršič.** Z ozirom na sobotni naš članek pod tem zaglavjem se nam piše iz uradniških krogov: Vsi uradniki smo radovedni, kaj povedo tisti poslanci-uradniki, katere ste v sobotni številki imenoma navedli in katerih se Šusteršičeve pravke ravno tako tičejo, kakor vsakega drugega uradnika. Tudi smo jako radovedni, kaj poreče najnovejši sotrudenik »Slovenca«, gospod dvorni svetnik Šuklje, k tem insolentam. Jedno pa vemo, da je Šusteršičev tast, gospod dvorni svetnik Šuman skrajno ogorčen in baje neče več poznati svojega zeta. Žlindro mu je še odpustil, a teh nečuenih žaljenj, s katerimi je Šusteršič obsul ves uradniški stan, mu ne more odpustiti. Ko bi to storil, bi pač zaslužil preziranje vseh uradnikov.

— **„Gospodarska zveza“** je imela v četrtek, 26. t. m. svoj klaverni občni zbor, čegar pofarbarano poročilo prinaša sobotni »Slovenec« z očitnim namenom, farbat katoliške voliče. Občni zbor je moral biti kaj slabo obiskan, ker si »Slovenec« niti ne upa povedati števila udeležencev. Predsedoval je podpredsednik, »svetnik« Šiška, ker je bil načelnik dr. Žlindra zadržan, bržkone je bil še od ponedeljka hripav. V nagovoru je rekel g. svetnik (seveda je pri tem po svoji navadi v tla gledal), »da ima »G. Z.« izključno le gospodarski namen, da mora povdarjati, da cela organizacija ni politična, ampak gospodarska.« — Kmalu potem pa »Slovenec« v svojem poročilu o tem zboru sledeče piše: »Pri razgovoru so se pretresavale tudi razne ljubljanske trdke ter se je razmišljalo, katera bi zaslužila zaupanje zadrug, in katera ne. Odločno se je izrekla misel, da se pri liberalcih kupovati ne sme.« Predsednik zbora tedaj »odločno« zatrjuje da ima »G. Z.« le gospodarski namen, da cela organizacija ni politična, a občni zbor pod istim predsednikom »odločno« izreče liberalne trgovce bojkotirati! Predsednik je potem prečital neko priznalno pismo o lepem redu kranjske klerikalne organizacije od »starega zadrugarja« Štefana Richterja, o katerem le vemo, da je moral zapustiti nemško zvezo zadrug na Češkem, ker nekaj ni šlo z žlindro skupaj. Gliha pač vkup štrih! V tem pismu je polno neresnic, katere sicer ne očitamo Richtertju, temuč napačnim informacijam, katere mu je dala »G. Z.« Richter pač ni mislil, da pride za njegovo hvalo »o kar naravnost vzornem knjigovodstvu in računstvu« polom vzornih in pobožnih zadrug v Poljanah, Dobrunjah, Kropi, Škofji Loki itd. — Ravnatelj Jeglič je poročal da ima »G. Z.« že (!) 1514 članov, kajti nihče ni izstopil. Jeglič pa ni poročal, da je med člani 90% najbolj zabutih kmetov, izmed katerih za l. 1901. morda niti po-

lovica ni plačala letnega prispevka, ker ti reveži ne vedo, da morajo delež eno leto naprej odpovedati in mislijo, da so s tem že izstopili, če letnine ne plačajo. Z veseljem je občni zbor vzel na znanje, da je »G. Z.« imela tudi l. 1901 9461 kron 27 h izgube (leta 1900 menda 10000 kron), kajti ta izguba je v resnici dobro naložen kapital, kateri se bo še vrlo obrestoval v bodočnosti iz del, ki se so zanj naredila. Drugod bi odbor take zadruge, ki ima leto za letom izgubo, linčali, naši klerikalci imajo pa svoje voliče tako na špagi, da se ž njimi kar naravnost norčujejo in jih farbajo »da je izguba dobro naložen kapital«. To je tisto »dobro« ljudstvo, ki stoji za razgrajenim Šusteršičem! — Na tem občnem zboru je dr. Lampek tudi opozarjal, da se bodo v bodočnosti morale zadruge s kolportažo, seveda klerikalnih, ljudstvo poneumnejših časopisov pečati. Ubogi Lampek, beri vendar zadrugni zakon in videl bodeš, da je to pač tvoja brumna želja, a po zakonu ni dovoljena. Vsa »G. Z.« deluje na popolnoma nezakoniti podlagi, ona kupuje od nečlanov, prodaja nečlanom in ni nič drugega kot navadna katoliška kramarija na delnice, ki po zakonu ne bi smela obstajati in ima edino le politični namen pošteno trgovstvo, ki je v rokah mož, ki ne tulijo v Šusteršičevo trobento, uničiti. Naša trgovska zbornica ni v položaju bogvedi kako posegati v svetovne razmere, a nje sveta dolžnost bodi skrbeti za ugodni položaj domače trgovine in ravno glede »G. Z.« se ji nudi prilika nekaj koristnega ukreniti, če natančno preišče vso katoliško sleparsko organizacijo in če le samo tisto zahteva, kar trgovstvu po zakonu gre. Pridržimo si o tem, ko pride čas, še več pisati.

— **Volitve delegatov delojemalcev III volilni okraj** v okrajno bolniško blagajno so vsled priziva kranjskih socialistov zopet od strani mestnega magistrata razveljavljene. Vzrok je bil ta, ker ni bil volilni imenik pravilno sestavljen, ker so se izpustili opravičeni volilci in ker so se vpisali taki, ki niso bili opravičeni. Ko bi zmagala klerikalna stranka, bi pač Kregar & Co. ne prišli na to, da je imenik namenoma nepravilno sestavljen, saj so ga sestavljali! Pritožili so se proti lastnim nepravilnostim, katere so napravili s skritim namenom, da se v slučaju svojega poraza nanje sklicujejo. To so tudi res storili.

— **Goriški deželni zbor** je v zadnji seji vzlic vsem spletkam klerikalcev odobril izvolitev dr. Treota deželnim poslancem. Slovenski klerikalci so se silno trudili, da bi se volitev drugič razveljavila, a to pot niso hoteli Italijani sesti na njihove limanice.

— **Iz odbora „Dramatičnega društva“** se nam piše: »Dramatično društvo« namerja v prihodnji gledališki sezoni poleg drugih opernih novosti vprijeti »Psohlavce«, znamenito opero češkega skladatelja K. Kovářovica. Ker je odboru do tega, da dobi kolikor možno dovršen prevod libretta, se je obrnil do g. prof. A. Funtke s prošnjo, naj se loti tega dela. Gospod profesor Funtek je ustregel odborovi prošnji ter obenem zopet prevzel prevajanje opernega in dramskega repertoarja. Odbor daje to tem veseleje za znanje, ker je popolnoma prepričan, da g. prof. Funtek ni imel nikdar namena škodovati slovenskemu gledališču. Odbor je sprejel poleg »Psohlavcev« še sledeče operne novitete: Čajkovskega »Pikova dama«, Mozartov »Don Juan«, Thomasova »Mignon«, Offenbachove »Hoffmannove pripovedi« in Albinija »Maricón«. Poleg teh novitet se uprizoré še druge, za katere se vrše še pogajanja in nekatere opere starejšega repertoarja. Odbor je anževal najvko in mladostno ljubimko g. Josipino Kreisovo, igralko Píškovega gledališča v Pragi.

— **Operni zbor.** Ker se mora osebje opernega zbora za bodočo gledališko sezono deloma izpremeniti in popolniti, oglasijo naj se jutri, 1. julija, ob 8. zvečer vsi oni, ki želé vstopiti v operni zbor, v dvorani pevskega društva »Slavec«.

— **Vrtna veselica na Koslerjevem vrtnu.** Šišenska čitalnica je priredila včeraj dobrodelno narodno veselico

ki se je obnesla v vsakem oziru izvrstno. Vzpored so izvajala pevska društva »Slavec«, »Ljubljana«, »Lipa« in Žirovnikov mešani zbor. Igrala je vojaška godba ter kakor društva žela mnogo priznanja. Prireditelj je bila srečna in zabavna. Vdeležencev je bilo okoli 1500 ter je pri manjkovalo prostrora. Polet balona se je izjalovilo, a zato je bil umetalen ogenj lep. Waldsteinova dekorativna slika nad vhodom je splošno ugajala.

— **Kolesarji na jesenskih vojaških vajah.** Kdor izmed rezervistov domačega pešpolka se želi udeležiti letošnjih vojaških vaj kot kolesar, javi naj se nemudoma pismo o pri svojem pristojni politični oblasti (okrajnem glavarstvu) ali pa naravnost pri kadru pešpolka št. 17 v Ljubljani. — Dotičnik mora imeti svoje, popolnoma dobro kolo, ter dobi koncem vaj odškodnino 10 K. V slučaju poškodovanja kolesa med rabo v službi izplača se posebna odškodnina, ki jo določi za to sestavljena komisija.

— **Iz Vevč** se nam poroča, da je vodstvo »Leykama« pred nekimi tedni odredilo, da se imajo delavci vevške papirnice, kateri vsled starosti za delo niso več rabni, odpustiti in da se jim podeli pokojnina v znesku 30 vinarjev na dan.

— **Konkurs** je napovedal znani restavrater na Bledu in v Opatiji g. Tirmann. Čujemo, da so posebno prizadete ljubljanske firme.

— **Štrajk v Škofji Loki.** 200 delavcev pri kamnolomu, kjer se pripravlja kamen za bohinjsko železnico, je začelo štrajkati.

— **Umrl** je v Tinjah na Koroškem v starosti 94 let rodoljubni slovenski duhovnik prošt g. Lovro Serajnik. Bodi mu zemljica lahka!

— **Deželni proračun Koroške** za tekoče leto izkazuje potrebščine 3.618.177 K pokritja 635.028 K, potemtakem primanjkljaja 2.980.507 K. Potrebščine so narasle od lani za 147.040 K.

— **Pogreša se** od 28. t. m. 45letni posestnik Matija Presetnik iz Stožic. V soboto je še kosil na ljubljanskem barju ter se zvečer prepeljal čez Ljubljano v Črno vas, od tedaj pa je izginil brez sledu.

— **Štrajk.** Pasarski pomočniki so danes začeli štrajkati. Štrajkujoči zahtevajo skrajšanje delavnega časa za jedno uro pri sedanjih plačih.

— **Pobegnili** je v soboto popoldne od dela v Sodnijskih ulicah prisiljenec Fr. Leiner. Skril se je pod stopnišče v Krišperjevi hiši, kjer ga je ujel policaj in ga odpeljal v prisilno delavnico.

— **Strugar Mihael Mirtič**, o katerem smo poročali, da se pogreša, se je vrnil nazaj v Ljubljano.

— **Ženo napadel in pretepel** je v neki gostilni na Zaloški cesti trgovec I. S. iz B. Žena je bila brez njegovega dovoljenja s svojimi stariši v gostilni. Mož je prišel za njo v gostilno in jo udaril s palico tako po glavi, da jej je kožo prebil in palico zlomil. Lotil se je tudi tasta.

— **Seno s travnika ukradel** je nekdo na Burgerjevih partijskih v Mestnem logu. Danes so prišli Burgerjevi kosci kositi, pa so našli travnik pokosen. Tat je bil že pokosil, posušil in odpeljal seno.

— **Harmoniko ukradel** je danes ponoči neznan tat Martinu Isteniču iz Guncelj št. 21, ko je zaspal pod nekim kozolcem na Ljubljanskem polju.

— **Z rešilnim vozom** so prepekljali v deželno bolnico z južnega kolo-dvora tesarja Ivana Pogačnika iz Zalošce. Pri tesanju se je vsekal v levo nogo in se hudo ranil.

— **S kolesa padel** je včeraj popoldne na Marijinem trgu neki kolesar.

— **Pogreša se** črevljarski Alojzij Eržen, 45 let star, oženjen, od meseca novembra 1901. Bil je v zadnjem času potovalec pri trdki Detterjevi.

— **Pod konja je padel** na Bleiweisovi cesti kolesar Franc Rakovec, pekovski pomočnik na Sv. Petra cesti št. 48. Trčil je z nekim fjakarskim vozom skupaj.

— **Most je gorel.** Železniški čuvaj Ivan Platnar je včeraj popoldne na obhodu po progi opazil, da gorijo deske na mostu, ki pelje čez Gruberjev kanal ob Dolenjski cesti. Čuvaj je ogenj takoj pogasil. Nastal je ogenj najbrž vsled tega, ker je padel žareč pepel iz stroja na most.

— **Utonil** je v Auerjevem ribniku pri Rakovniku Sterletov hlapec Franc Lu-

kano, 27 let star iz Zaloga v kamniškem okraju, stanujoč na Poljanski cesti št. 26. Šel se je v ribnik kopat in prišel na globoko mesto, kjer si ni mogel pomagati, ker ni znal plavati. Delavci so včeraj zvečer in danes zjutraj iskali truplo v vodi, pa je niso dobili. Danes popoldne so mestni delavci pripeljali čoln na ribnik in vnovič začeli iskati utopljenca. Ribnik je zelo globok in ima na dnu polno blata.

— **Na cesti zaspal** je delavec Peter Hribar iz Gline št. 12. Dva metlarja sta ga dobila ležati na Tržaški cesti. Nekaj časa sta ga dramila, potem pa sta ga pretepla, da je bil ves krvav.

— **S kamnom po glavi** je nabila danes zjutraj neka žena v Prečnih ulicah ljubico svojega moža. Pričakala jo je na ulici in jo s kamnom, katerega je imela v ruti zavitega, udarila večkrat po glavi.

— **Vojaka se je lotil** delavec Anton Marolt v neki gostilni v Cerkvinih ulicah. Dvakrat je udaril vojaka s pestjo po hrbtu. Morali so poklicati policaj, da je naredil mir in Marolta odstranil.

— **Šunko ukradel** je v soboto zvečer neznan tat gostilničarki Jožefi Debevčevi na Poljanski cesti št. 21.

— **Nepreviden kolesar.** Črevljarski pomočnik Franc Traven, Sv. Petra cesta št. 9, je v soboto zvečer v Sv. Florijani ulicah s kolesom podrl na tla 9letnega Ivana Pistotnika. Deček ni bil poškodovan.

— **Nepreviden voznik.** Hlapec Josip Holer iz Spodnje Šiške je vozil ob času škropljenja tako nerodno, da je na križpotu Knafovih ulic in omenjene ceste zadel ob hidrant in ga polomil.

— **Pazite na otroke.** V soboto okoli 8. ure zvečer igrali so se trije otroci ob bregu Ljubljane na Trnovskem pristanu. Otroci — stari 3 do 4 leta — šli so k vodi in jeden deček se je splazil v čoln. Neka deklica je hotela iti za njim in se je prišla za rob čolna, kateri pa se je začel odmikati od brega tako, da je deklica prišla z nogama v vodo. To je videl tam v bližini službujoči policijski stražnik in je tekel otrokom na pomoč. Spravil je otroke domov.

— **Izgubljene reči.** Na poti od Jurčičevega trga po Židovskih ulicah, čez Dvorni in Kongresni trg, po Wolfovih ulicah, čez Marijin trg, po Sv. Petra cesti in po Kolodvorskih ulicah do južnega kolo-dvora je bila izgubljena zlata ženska ura z zlato kratko verižico. — Neznano kje v mestu je bil izgubljen zlat uhan.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi jutri, ob 8. zvečer koncert v Švicariji. Za nečlane 30 h vstopnine, člani in otroci prosti.

— **Popravek.** V sobotnem članku o »Hrvatski nagodbi« je v drugi koloni v drugi alineji neljuba pomota. Tiskano je, da mostovi propadajo, kar naj se popravi, da mesta propadajo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 30. junija. »Neue Freie Presse« prijavlja danes obširen članek o obstrukciji v kranjskem deželnem zboru. List konstatuje, da obstrukcija ni nastala iz narodnih nasprotstev, nego da je le posledica osebnega štreberstva klerikalnih kričočev, v prvi vrsti dr. Šusteršiča. Sploh je treba konstatirati, da vse avstrijsko časopisje, nemško kakor slovensko, liberalno in klerikalno obsoja Šusteršičev nastop. Posebno ostro je to storil tudi »Czas«, glasilo poljskega kluba.

Dunaj 30. junija. Ogrski ministrski predsednik Szell je prišel danes sem, bil v avdijenci pri cesarju in odpotuje že popoldne v Pešto. S Körberjem najbrž ne pride v dotiko, kar je gotovo značilno za stanje nagodbnih pogajanj. Körber je bil včeraj v zadevi nagodbe v jako dolgi avdijenci pri cesarju.

Dunaj 30. junija. Tržaški namestnik grof Goëss pojde koncem meseca avgusta za osem tednov na dopust, po preteku tega dopusta pa odstopi definitivno.

Dunaj 30. junija. Poljsko zasebno učiteljske v Tešinu je zagotovljeno in se otvori 15. septembra.

Dunaj 30. junija. Cesar je pomislil grofa Potočkega, pl. Szemere in pl. Pechyja, ki so bili zaradi hazardiranja v jockey-klubu iztirani iz Cislitvanske.

London 30. junija. Kralju se je glasom uradnih poročil zdravje že toliko obrnilo na bolje, da se izdajajo buletini samo dvakrat na dan. Lord Salisbury je izdal poziv, naj se v izraz veselja nad rešitvijo kralja po vsi Angleški napravijo kresovi.

Borzna poročila.

Dunajska borza

Skupni državni dolg v notah	101.65
Skupni državni dolg v srebru	101.50
Avstrijska zlata renta	120.65
Avstrijska krona renta 4%	99.75
Ogrska zlata renta 4%	120.70
Ogrska krona renta 4%	97.90
Avstro-ogrski bančne delnice	1584.—
Kreditne delnice	675.25
London vista	240.17 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.32 1/2
20 mark	23.46
20 frankov	19.08
Italijanski bankovci	94.—
C. kr. cekini	11.24

Žitne cene v Budimpešti

dné 30. junija 1902.

Termin.	za 50 kg	K	7.58
Pšenica za oktober	50	"	6.38
Rž " oktober	50	"	5.02
Koruza " julij	50	"	5.13
" " avgust	50	"	5.17
Oves " maj 1903	50	"	5.78
" " oktober	50	"	5.78

Efektiv.

30 vinarjev ceneje.

Darila za „Narodni Dom“.

III. izkaz „Krajcarske družbe“.

Prenos 77.325 K 55 v.

Doneski za mesec april;	plačali so č. p. n. dame in gospodje:	10	"	"
Dr. Ivan Tavčar,	10	"	"	"
Dr. A. Ferjančič, Fr. Kollmann,	M. Pleteršnik in U. pl. Trnkóczy, à 6 K, skupaj	24	"	"
I. Vončina in Fr. Žužek, à 5 K,	skupaj	10	"	"
Dr. vitez K. Bleiweis, Fr. Goričnik,	dr. M. Hudnik, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, V. Rohrmann in S. Butar, à 4 K, skupaj	28	"	"
A. Bayr, J. S. Benedikt, vitez J. Bleiweis, A. Dečman, O. pl. Detela, P. Drahsler, J. Duffé, I. Gričar, dr. I. Jenko, dr. J. Kušar, E. Lah, M. Levstek, J. Lozar, J. Martinak, G. Pirc, L. Pirc, dr. M. Pirc, dr. L. Požar, J. Rodé, A. Skabrné, dr. St. Sterger, dr. Fr. Tekavčič, dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar, à 2 K, skupaj	50	"	"	"
Fr. Barlé, I. Hrast, I. Kavčnik, J. Maček, Fr. Pretnar, L. Schwentner, Fr. Staré, I. Šubic, A. Tavčar, A. Trstenjak, in I. V., à 1 K, skupaj	11	"	"	"
Darilo g. Ferija Souvana mesto venca na grob g. A. Berganta	Doneski za mesec maj;	10	"	"
plačali so č. p. n. dame in gospodje:	dr. Ivan Tavčar	10	"	"
Dr. A. Ferjančič, Fr. Kollmann, M. Pleteršnik in U. pl. Trnkóczy, à 6 K, skupaj	24	"	"	"
J. Vončina in Fr. Žužek, à 5 K, skupaj	10	"	"	"
Dr. vitez K. Bleiweis, Fr. Goričnik, dr. M. Hudnik, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, V. Rohrmann, in S. Butar à 4 K, skupaj	28	"	"	"
J. S. Benedikt, vitez J. Bleiweis, A. Dečman, O. pl. Detela, P. Drahsler, J. Duffé, I. Gričar, dr. I. Jenko, dr. J. Kušar, E. Lah, M. Levstek, J. Lozar, J. Martinak, G. Pirc, L. Pirc, dr. M. Pirc, dr. L. Požar, A. Skabrné, dr. St. Sterger, dr. Fr. Tekavčič, dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar, à 2 K, skupaj	46	"	"	"
Fr. Barlé, I. Hrast, I. Kavčnik, J. Maček, Fr. Pretnar, L. Schwentner, Fr. Staré, I. Šubic, A. Tavčar, A. Trstenjak, in I. V., à 1 K, skupaj	11	"	"	"
Doneski za mesec junij;	plačali so č. p. n. dame in gospodje:	10	"	"
Dr. Ivan Tavčar,	10	"	"	"
Dr. A. Ferjančič, Fr. Kollmann, M. Pleteršnik in U. pl. Trnkóczy, à 6 K, skupaj	24	"	"	"
I. Vončina in Fr. Žužek, à 5 K, skupaj	10	"	"	"
Dr. vitez K. Bleiweis, Fr. Goričnik, dr. M. Hudnik, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, V. Rohrmann in S. Butar, à 4 K, skupaj	28	"	"	"
J. S. Benedikt, vit. J. Bleiweis, A. Dečman, O. pl. Detela, P. Drahsler, J. Duffé, I. Gričar, dr. I. Jenko, dr. J. Kušar, E. Lah, M. Levstek, J. Lozar, J. Martinak, I. Mejač, G. Pirc, L. Pirc, dr. M. Pirc, dr. L. Požar, A. Skabrné, dr. St. Sterger, dr. Fr. Tekavčič, dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar, à 2 K, skupaj	46	"	"	"
Fr. Barlé, I. Hrast, I. Kavčnik, J. Maček, F. Pretnar, L. Schwentner, Fr. Staré, I. Šubic, A. Tavčar, A. Trstenjak, in I. V. à 1 K, skupaj	11	"	"	"
Skupaj	77.726 K 55 v.			

Opomba: Vsem č. p. n. darovalcem, ki z njim v tečajnem položaju rodoljubno vztrajajo ter mu pri nabiranju novih naročnikov ljubeznivo pomagajo, izreka najtoplejšo zahvalo

odbor „Krajcarske družbe“.

V Ljubljani, dne 23. junija 1902.

Meteorologično poročilo.

Vidna nad morjem 305-3 m. Srednji uradni tlak 754-0 mm.

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
28.	9. zvečer	741.3	18.4	sr. zahod	jasno	0.0 mm.
29.	7. zjutraj 2. popol.	741.0 738.2	14.3 28.1	sl. svzhod sr. jzhod	jasno jasno	0.0 mm.
30.	9. zvečer 7. zjutraj 2. popol.	738.2 737.9 736.6	19.1 17.5 28.4	sr. jzhod sl. svzhod sr. jzhod	jasno jasno jasno	0.0 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje 18.3° in 20.5°, normale: 19.0° in 19.0°.

Albina baronica Wolken-sperg roj. Duras naznanja v lastnem in v imenu svojih sinov Artura in Avgusta baronov Wolken-sperg kakor tudi v imenu svojega vnuka Avgustina Bertholda bolešno vest, da je njen preljubljeni soprog, odnosno oče in stari oče, veleblagorodni gospod

Avgust baron Wolken-sperg

c. kr. žandarmerijski nadporočnik v p. in lastnik fidejkomisnega posestva Puštal

dne 29. junija t. l. ob 4. uri zjutraj po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 81. letu svoje starosti mirno umrl.

Telesni ostanki dragega pokojnika bodo v torek, dne 1. julija, ob 6. uri popoldne v graščinski kapeli v Puštalu blagoslovljeni in potem na novem pokopališču v Škofji Loki k večnemu počitku položeni.

Sv. zadušne maše se bodo darovale v raznih cerkvah. (1510)

Puštal, dne 29. junija 1902.

Zadnji teden! Lattermannov drevored. V gledališču živih fotografij je že od petih naprej vsako uro nova predstava znamenitega

„elektro - bioskopa“

izboljšane kinematografa.

Od 30. junija popolnoma nov program. (1511—1) Z velespoštovanjem K. F. Liffa.

Vničujte muhe

najnevarnejše prenašalke bolezenskih in kužnih tvarin. (415-110)

Najboljše sredstvo je ameriški

Tanglefoot

ki se dobi v vsaki boljši prodajalnici po 5 kr. pola.

Prva moravska tovarna za vodovode in sesalke Ant. Kunz-a

c. kr. dvornega zalagatelja v Mor. Granicah (Mähr. Weisskirchen) na Moravskem.

Največji in najstarejši slovanski zavod v državi za dobivanje vode.

Samodelni vodovodi

ki iz globoko ležečih in oddaljenih izvirov popolnoma samodelno, nepretrgoma vodo dobivajo na poljubne višave v mesta, vasi, graščine, gospodarska posestva itd. Edino pravilna konstrukcija tehniške dovršenosti. (1459—1)

Več sto zahvalnih izpričeval se dopisuje na zahtevanje.

Prospekti gratis in franko.

K št. 4165.

AVISO.

Zaradi zagotovitve zakupne dobave sena, slame, drv, premoga in ovsa za čas od dne 1. septembra 1902 do 31. avgusta 1903 vršile se bodo pismene ponudbene obravnave v uradnih prostorih c. in kr. vojaških preskrbovalnih magacinov, in sicer v nastopnih postajah:

v Gradcu	dne 16. julija 1902	v Beljaku	dne 29. julija 1902
" Mariboru	" 25. " 1902	" Trstu	" 18. " 1902
" Celju	" 23. " 1902	" Gorici	" 10. " 1902
" Ljubljani	" 21. " 1902	" Pulju	" 12. " 1902
" Celovcu	" 31. " 1902		

Natančnejši pogoji in ponudbeni obrazci razvidijo se iz obširnega razglašja v št. 143. „Slovenskega Naroda“ z dne 25. junija 1902, kakor tudi pri vseh c. in kr. vojaških preskrbovalnih magacinih do obravnavnega dne mej 10. in 12. uro popoldne. (1471—1)

C. in kr. intendancija 3. voja v Gradcu.

Mesečna soba

lepo meblirana, v I. nadstropju, na ulico, odda se s 15. julijem.

Izve se v Židovskih ulicah št. 1, I. nadstropje. (1487—3)

Firm. 197.

Firm. p. t. II. 70/1.

Vpis firme posameznega trgovca.

Vpisala se je v register za firme posameznih trgovcev.

Ljubljana, Florjanske ulice št. 37. Jos. Jabačin, trgovina s mešanim blagom in žganjem. Imetnik: Josip Jabačin. (1487)

C. kr. deželno sodišče.

Ljubljana, dne 24. junija 1902.

Mesečna soba

s popolno oskrbo in opravo za 2 gospoda (ali tudi samo enega) se takoj odda na Starem trgu št. 32, I. nadstr.

Firm. 200.

Einz. II. 24/6.

Löschung einer Firma.

Gelöscht wurde im Register für Einzelfirmen:

Lalbach, Marienplatz Nr. 1. N. F. Minibek, Manufactur- und Kurzwarenhandel infolge Geschäftsveräußerung. (1486)

K. k. Landesgericht.

Lalbach, am 24. Juni 1902.

(Izbrisala se je v registru za posamezne trgovce: Ljubljana, Marijin trg št. 1. N. F. Minibek, trgovina z manufakturim in drobnim blagom valed prodaje trgovine. C. kr. deželno sodišče. Ljubljana, dne 24. junija 1902.)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane j. k. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vate, Heb, Francove vate, Karlove vate, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vate, Heb, Francove vate, Karlove vate, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (Ljubljana-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda). — Proga v Novomestu in v Kočevju. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 08 m zvečer v Novomestu, Kočevje. — Prihod v Ljubljano j. k. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten in Monakovo, (Monakovo-Ljubljana direktni vozovi I. in II. razreda), Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipskega, Karlovih varov, Heb, Marijinih varov, Plzja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnart-Kropo. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heb, Marijinih varov, Plzja, Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 3. uri 35 m zvečer, istotako. — Odhod iz Ljubljane j. k. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 8. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano j. k. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je krajevemu času v Ljubljani za 2 minute spredi. (1393)

Svarilo!

Podpisana naznanjam, da moj uslužbenec gosp. J. Kernc, dimnikar, nima pravice v mojem imenu od strank prejemati denarja.

V Ljubljani, 30. junija 1902.

Elizabeta Poshvar,

(1509) dimnikarica.

Kavarna Valvazor.

Danes v ponedeljek, 30. junija t. l.

KONCERT

ogrske dvorne ciganske kapele

Jónás Jancsi.

Dvorni godbeniki Nj. c. in kr. visokosti nadvojvode Jožefa.

V narodni obleki.

Začetek ob osmih.

Vstop prost.

K mnogobrojni udeležbi vljudo vabi

(1512) Andrej Stuppan.

500 konj

proda cenó

(1501—2)

S. Bayer, Zagreb.

Pozor!

Kdor hoče kupiti

dobrega, zanesljivo pristnega

bizeljca

naj se obrne na

Frana Matheisa

v Brežicah ob Savi,

ki proda iz lastne trgatve veliko množino belega in ru-dečega vina (tudi rizlinga in traminca itd.) v najboljši kakovosti za jako nizke cene.

Vzorci se na zahtevanje drage volje dopošljejo. (1506—1)

Blag. gosp. Gabrijel Piccoli,

lekar

dvorni založnik Nj. svet.

papeža Leona XIII.

v Ljubljani.

Potrjujem prejem steklenice Vaše tinkture za želodec, katero morem najtopleje vsakomur priporočati, kajti rabim jo že od leta 1878. in zmira-juje kot izborno učinkujoče zdravilo služila pri želodčnih in črevesnih boleznih.

Krmin, 13. maja 1897.

Miroslav Leitner

c. kr. davčni blagajnik

Z uporabo Vaše izborne tinkture za želodec sem rešen skoro dve leti trajajoče želodčne bolezni ter sem popolnoma ozdravel, kar z lahko vestjo potrjujem in to tinkturo le priporočam vsem, ki trpe na želodčni bolezni.

Strasoldo (Primorsko), 6. marca 1898.

1507—1 a Karol grof Strasoldo.

telj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«